

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 13.07.2004
COM(2004) 480 definitief

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE
AAN DE RAAD, HET EUROPEES PARLEMENT,
HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITE EN
HET COMITE VAN DE REGIO'S**

**Naar een mondiaal partnerschap in de informatiemaatschappij:
Omzetten van de beginselen van Genève in acties**

**Voorstellen van de Commissie voor de tweede fase van de Wereldtop over de
informatiemaatschappij (WSIS)**

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD, HET EUROPEES
PARLEMENT, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITE EN HET
COMITE VAN DE REGIO'S**

**Naar een mondiaal partnerschap in de informatiemaatschappij:
Omzetten van de beginselen van Genève in acties
Voorstellen van de Commissie voor de tweede fase van de Wereldtop over de
informatiemaatschappij (WSIS)**

(Voor de EER relevante tekst)

1. INLEIDING

De WSIS heeft erkend dat de **informatie- en communicatietechnologieën (ICT)** een van de **belangrijkste factoren zijn van groei en duurzame ontwikkeling** in de economieën van vandaag. Zij leiden tot een hogere productiviteitsgroei en bevorderen inclusie. De Top van Genève van december 2003 heeft, voor wat de beginselen betreft, de basis gelegd voor een gemeenschappelijke benadering van de mondiale informatiemaatschappij, die grotendeels geïnspireerd is op de in de context van de Lissabon-strategie ontwikkelde EU-benadering van een “informatiemaatschappij voor iedereen”. De EU heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan het voorbereidende proces en aan de eerste zitting van de WSIS en blijft zich committeren aan multilateralisme als bepalend beginsel van haar externe beleid.¹

Naar aanleiding van twee eerdere mededelingen van de Commissie betreffende de WSIS – in de eerste mededeling werd de EU-benadering geschetst², in de tweede mededeling werden de resultaten van de Top van Genève beoordeeld³ - worden in **deze mededeling concrete voorstellen** geschetst voor de **tweede fase van de WSIS**. Met name worden voorstellen gedaan voor de implementatie van het WSIS-actieplan, de follow-up van de twee groepen (betreffende de financiering van de strijd tegen de digitale kloof en betreffende internetbestuur) en voor de bijdrage aan het voorbereidende proces.

¹ De Europese Unie en de Verenigde Naties: kiezen voor multilateralisme – COM(2003) 526, 10.9.2003.

² Naar een wereldwijd partnerschap in de informatiemaatschappij: EU-standpunten voor de Wereldtop over de informatiemaatschappij van de Verenigde Naties (WSIS) - COM(2003) 271 van 19.5.2003.

³ Naar een wereldwijd partnerschap in de informatiemaatschappij: opvolging van de Top van Genève van de Wereldtop over de informatiemaatschappij (WSIS) – COM(2004) 111 van 17.2.2004.

2. IMPLEMENTATIE VAN HET WSIS-ACTIEPLAN

2.1. Algemene overwegingen

De eerste fase van de WSIS culmineerde in de **beginselverklaring** van Genève betreffende een mondiale informatiemaatschappij en het **actieplan**, die gezien moeten worden als een gemeenschappelijke referentie voor de verschillende spelers in alle delen en regio's van de mondiale informatiemaatschappij. In de tweede fase van de WSIS zullen, op basis van het actieplan, **deze beginselen in tastbare resultaten worden omgezet**. De EU was er voorstander van zich te richten op een beperkt aantal prioriteiten teneinde tastbare resultaten te bereiken.

Bij het aanpakken van de “digitale kloof” bestaat de uitdaging erin de ICT beschikbaar en betaalbaar te maken en diensten te ondersteunen die veralgemeende beschikbaarheid van toepassingen mogelijk zullen maken. Voorgesteld wordt de implementatie van het actieplan te organiseren vanuit een benadering op verschillende niveaus: mogelijk makende omgeving; ICT-toepassingen; onderzoek en ontwikkeling.

Voor de EU heeft de follow-up van de WSIS twee dimensies:

- De follow-up van het **interne beleid op het gebied van de informatiemaatschappij van de EU** gebeurt in de implementatierapporten van het regelgevende kader van de EU voor communicatiediensten, de eEurope-rapporten, de rapporten betreffende het onderzoeksbeleid van de EU en andere relevante rapporten. Op deze basis zal de Commissie een synthetisch voortgangsverslag betreffende de verschillende beleidsgebieden opstellen.
- De voorstellen in de voorliggende mededeling behandelen, op basis van politieke dialoog en samenwerking met derde landen op het gebied van de informatiemaatschappij, het **externe beleid van de EU**. Een voorspelbaar rechtsklimaat dat bevorderlijk is voor innovatie en concrete projecten waarbij de privé-sector wordt betrokken dienen centraal te staan. Dit beleid beoogt eveneens het bevorderen van de mensenrechten in derde landen en het bestrijden van ICT-misbruiken.

2.2. Mogelijk makende omgeving

Het creëren van een omgeving die in staat is investeringen aan te trekken en te voorzien in duurzame groei en ontwikkeling op inclusieve wijze is de eerste prioriteit. Een en ander omvat verscheidene componenten die op nationaal of regionaal niveau moeten worden ingesteld.

2.2.1. e-strategieën

De WSIS was het eens over het belang van e-strategieën op alle passende niveaus, hetgeen dient te omvatten:

- **Vernieuwen van de modellen van overheidsoptreden:** gemakkelijker maken van de interactie met het maatschappelijk middenveld en herstructureren van de sociale diensten; stimuleren van interactie onder de stakeholders om innovatieve benaderingen met betrekking tot meer efficiënte arbeidsmarkten te ontwikkelen;

- **Fungeren als een leider** op het eigen werkgebied: efficiënter maken van het overheidsapparaat, leveren van overheidsdiensten en bevorderen van inclusief beleid;
- **Capaciteitsopbouw:** door het actief vorm geven aan de transformatie en voorbereiden van de toekomstige generatie op de informatiemaatschappij;
- **Zorgen voor volledige betrokkenheid** van alle stakeholders bij de uitwerking van e-strategieën, versterken van de dialoog tussen overheden, maatschappelijk middenveld en de privé-sector.

Wereldwijde **samenwerking inzake e-strategieën** zou gebaseerd kunnen zijn op de opencoördinatiemethode voor eEurope 2005. De ervaringskern van de Commissie in het vaststellen van gemeenschappelijke doelen, indicatoren en benchmarking en in het uitwisselen van beste praktijk zou zich kunnen verbreden tot een geleidelijk ruimere samenwerking.

In specifieke gevallen zou de mobilisering van investeringsmiddelen kunnen worden overwogen, bijvoorbeeld mogelijke financiële deelname van de Commissie en/of lidstaten in te verrichten studies of teneinde de toegang te verbeteren tot infrastructuur en diensten, zoals neergelegd in het actieplan.

Tijdens de Top van Genève werd een **Global ePolicy Resource Network (ePol-NET)** gestart om de ICT-beleidsmakers in ontwikkelingslanden te helpen bij het ontwikkelen van effectieve nationale e-beleidslijnen en e-strategieën. De Commissie zou de voorwaarden kunnen onderzoeken voor het deelnemen aan dit initiatief.

2.2.2. *Regelgevende kaders*

Om de profiteren van de informatiemaatschappij is het nodig, zoals eveneens erkend wordt in het actieplan, een gunstig regelgevend klimaat te creëren. In deze context zijn onafhankelijke regelgevende instanties een eerste vereiste. In het EU-beleid zijn deze diverse kwesties hecht met elkaar verbonden en komen zij aan bod in de context van eEurope. In ontwikkelingslanden komt een dergelijk kader de consumenten ten goede, van wie het vertrouwen en het geloof in de communicatiediensten een allereerste voorwaarde is voor integratie in de internationale ICT-markt via betere en goedkopere toegang tot de ICT als gevolg van toegenomen handel en investeringen door de lokale of buitenlandse privé-sector.

De regelgevers wereldwijd erkennen de noodzaak van samenwerking om zich met toenemende onderlinge afhankelijkheid te kunnen kwijten van hun publieke verantwoordelijkheid voor gezondheid, veiligheid, het milieu, culturele diversiteit en consumentenbescherming. De Commissie zou kunnen overwegen samen te werken met **Europese nationale regelgevende instanties** bij activiteiten die verband houden met de bevordering van regelgevende kaders in de WSIS-context.

2.2.3. *Beste praktijk, benchmarking en waarnemingsposten*

Benchmarking is van cruciaal belang voor het beoordelen van de voortgang van gebruik en impact van de ICT. Het actieplan vereist de ontwikkeling van indicatoren om deze voortgang te controleren voor de Tunis-fase van de top en in het verlengde daarvan. In het actieplan wordt ook de nadruk gelegd op de noodzaak om de voortgang te controleren met betrekking tot het bereiken van de internationale ontwikkelingsdoelen, inclusief die van de millenniumverklaring. De ontwikkeling van indicatoren en het opbouwen van capaciteiten - met name voor groepen die gevaar lopen te worden uitgesloten en in ontwikkelingslanden - in dit verband vereisen een gezamenlijke inspanning op nationaal, regionaal en internationaal niveau waarbij veel stakeholders betrokken zijn. Een passende monitoring- en benchmarkingexercitie voor de ontwikkelingslanden en opkomende economieën draagt bij aan de verspreiding van **beste praktijken**.

De beschikbaarheid van betaalbare ICT-infrastructuur is een noodzakelijke voorwaarde voor de benutting van diensten en toepassingen op het gebied van de informatiemaatschappij. Investerings in geschikte infrastructuur is noodzakelijk, maar niet voldoende. Een bijkomende belangrijke barrière is het verwerven van de kennis van **hoe** in de noodzakelijke netwerkinfrastructuur en gebruikerstoegang moet worden voorzien. Informatie over beste praktijk is van essentieel belang. De nationale en regionale autoriteiten in Europa en wereldwijd nemen maatregelen om het **concurrentievermogen van hun ICT-industrieën** te stimuleren. In de WSIS-context zou kunnen worden overwogen deze ervaringen te gebruiken als een model voor **bewustmaking op nationaal en regionaal niveau**.

2.3. **Prioriteitstoepassingen**

e-inclusie beoogt de zorg voor gelijke toegang tot en de beschikbaarheid van diensten op het gebied van de informatiemaatschappij voor iedereen tegen een betaalbare prijs. In deze context is het van essentieel belang de ontwikkeling te bevorderen van ICT-producten en -diensten in de informatiemaatschappij volgens de “**Design for All**”⁴-beginselen. Er zouden **acties ter verbetering van de e-toegankelijkheid** kunnen worden overwogen op basis van de voorstellen van het actieplan.

Verder zou de EU haar voorstellen voor prioriteitstoepassingen kunnen baseren op de volgende prioriteitsgebieden: e-overheid, e-gezondheid, e-leren en e-business in zoverre voorstellen in het actieplan worden geconcretiseerd en rekening wordt gehouden met gender- en werkgelegenheidskwesties.

⁴ “Design for All” is het ontwerp van mainstreamproducten en -diensten die voor een zo breed mogelijke groep gebruikers toegankelijk moeten zijn.

2.3.1. *e-overheid*

e-overheid is het gebruik van **ICT in overheidsdiensten** in combinatie met organisatorische verandering en nieuwe vaardigheden ter verbetering van de overheidsdiensten en democratische processen, de verwezenlijking van mensenrechten en ter versterking van de ondersteuning van het overheidsbeleid. Hier kunnen de ICT helpen bij het aanpakken van de vele **uitdagingen van het moderne bestuur**: efficiëntie, dit wil zeggen het overheidsapparaat in staat stellen een hogere productiviteit te bereiken, gelijkheid, dat wil zeggen alle burgers dienen zonder discriminatie terwijl gehoor wordt gegeven aan individuele behoeften, en actieve participatie van de burger. Bij het ontwerpen van online diensten die gemakkelijk toegankelijk zijn voor allen moet de aandacht geconcentreerd zijn op de burgers en bedrijven.

2.3.2. *e-leren*

Iedereen moet beschikken over de **nodige vaardigheden om ten volle te profiteren van de informatiemaatschappij**. De ICT kunnen bijdragen tot het bereiken van algemeen onderwijs wereldwijd, via verstrekking van onderwijs en opleiding van leraren, het bieden van verbeterde voorwaarden voor levenslang leren, ook voor mensen die buiten het formele onderwijsproces vallen, en het verbeteren van de beroepsvaardigheden. **e-leren vult de traditionele methoden aan** en zorgt voor verstrekking van onderwijs op ruimere schaal. Er komen, in zoverre de vaardigheden worden ontwikkeld om toegang te krijgen tot kennis, tal van kwesties aan bod, zoals lokale inhoud, talige en culturele diversiteit en intellectuele eigendomsrechten. Het **Global eSchools en Communities Initiative** werd gestart tijdens de top van Genève, en wordt door meerdere lidstaten en internationale organisaties ondersteund. De Commissie zou de mogelijkheden kunnen verkennen om dit initiatief te steunen.

2.3.3. *e-gezondheid*

Het doel van e-gezondheid is bij te dragen aan de verbetering van de toegang tot en kwaliteit en efficiëntie van de gezondheidszorg en met name de reorganisatie van de systemen voor het verstrekken van gezondheidszorg tot systemen waarin de burger centraal staat mogelijk te maken. Toegang tot gezondheidsondersteunende informatie en diensten is een basisrecht. In veel landen, vooral in landelijke en afgelegen gebieden, is er een gebrek aan adequate voorzieningen en personeel in de gezondheidszorg. Voor e-gezondheidstoepassingen is een belangrijke rol weggelegd in een ontwikkelingscontext, met name met het oog op het bereiken van de **gezondheidsgerelateerde millenniumontwikkelingsdoelen van de VN**.

2.3.4. *e-business*

Het gebruik van ICT vormt, met name voor kleine en middelgrote ondernemingen, een bron van belangrijke productiviteitsstijgingen en van vermindering van de transactiekosten. Bij de invoering op ruime schaal van e-business staat men voor dezelfde uitdagingen als bij de online overheidsdiensten: gebrekkige interoperabiliteit, het ontbreken van gemeenschappelijke normen en de noodzaak van effectievere uitwisseling van ervaringen. De Commissie heeft de **Beleidsgroep e-business** ingesteld en raadpleegt deze regelmatig. Overwogen kan worden om de mogelijkheden te verkennen van synergieën tussen deze groep en ePol-NET.

2.4. Onderzoek en ontwikkeling

De WSIS heeft het belang erkend van **onderzoek en technologische ontwikkeling (OTO)** zowel in zijn aspiraties om vóór 2015 universiteiten en andere onderwijsinstellingen te koppelen als in de specifieke acties die gericht zijn op het verbeteren van de onderzoeksinfrastructuren en –technologieën.

Voor de EU is een van de sleutelmechanismen het OTO-Kaderprogramma (OTO KP), dat maatregelen omvat om te helpen bij het bouwen van onderzoekscapaciteit via internationale menselijke mobiliteit en onderzoeksopleiding. Het is evenwel mogelijk dat de momenteel beschikbare instrumenten herziening behoeven teneinde deelname door derde landen en integratie in de onderzoeksinspanningen en –programma's van de EU mogelijk te maken. Bovendien zou kunnen worden overwogen de uitdaging aan te gaan van het ontwikkelen van betaalbare ICT, die met name geschikt zijn voor de minst ontwikkelde landen. Voor wat betreft de follow-up van de WSIS stelt de Commissie voor zich te richten op **innovatie voor ontwikkeling** en op de uitbreiding van **communicatie en –onderzoeksinfrastructuren** op basis van de ervaring met GEANT.

2.4.1. Innovatie voor ontwikkeling

Het zesde OTO KP trekt voor internationale samenwerking een totaalbedrag uit van EUR 600 miljoen, waarvan EUR 90 miljoen bestemd is voor onderzoek in het kader van het programma betreffende de technologieën van de informatiemaatschappij. De **deelname van derde landen** moet een belangrijk doel blijven in het volgende KP. EU-deelname aan onderzoeksprogramma's van derde landen zou eveneens kunnen worden overwogen.

Ook moeten **OTO-resultaten bruikbaar zijn voor het grootst mogelijk aantal gebruikers**. Bij de projecten moet aandacht worden besteed aan toegankelijkheid en inclusie zodat de toepassing van de geproduceerde technologieën geen bijkomende barrières creëert. Aldus is het belangrijk om te investeren in OTO inzake “Design for All” voor mainstreamproducten en –diensten. De beschikbare instrumenten moeten misschien worden herzien om na te gaan hoe partners uit opkomende economieën en ontwikkelingslanden bij EU-projecten kunnen worden betrokken. Voorts moet misschien worden erkend dat internationale samenwerkingsprojecten van elkaar kunnen verschillen. Het moet mogelijk zijn bij projecten rekening te houden met **lokale prioriteiten** en projecten moeten gebaseerd zijn op lokale know-how maar ook profiteren van de capaciteiten van multinationale ondernemingen.

De uitbreiding, en de grotere verschillen in welvaart in Europa, zullen meer investeringen vereisen in gebruikersvriendelijke en betaalbare infrastructuren, terminals en diensten. Als Europa de leiding zou nemen bij de ontwikkeling van adequate technologieën voor de **“volgende 2 miljard”** in de mondiale markten van ICT-gebruikers zou dit zowel een waardevolle bijdrage betekenen aan de WSIS-doelstellingen als tot verruiming leiden van de markten voor in Europa ontworpen apparatuur en diensten.

2.4.2. *Netwerk voor mondiaal onderwijs en onderzoek*

Volgens het actieplan moeten projecten en aanpassing van technologieën aan lokale behoeften en omstandigheden tot ontwikkeling worden gebracht. GEANT bevordert reeds **koppeling tussen de backbones van de onderzoeksnetten** door heel de wereld. Via de combinatie van financiële ondersteuning uit verschillende bronnen werd belangrijke internationale connectiviteit bereikt, hetgeen GEANT de status geeft van een mondiale connectiviteitsleider voor onderzoek. De ontwikkelingslanden zouden kunnen worden bijgestaan in hun inspanningen om onderzoeksnetten te creëren door gebruikmaking van Europese expertise. Deze kennisoverdracht zou door de Europese Commissie kunnen worden ondersteund in de context van de bestaande programma's voor ontwikkelingshulp. De verdere uitbreiding van GEANT tot de universiteiten in de belangrijkste ontwikkelingslanden (Brazilië, China, Indië, enz.), met Europa als de draaischijf van deze "kennisinfrastructuur", zou een expliciete doelstelling kunnen worden.

Europa zou in deze context ook de leiding kunnen nemen op het gebied van **meertalige samenwerkingscapaciteiten**, waar het, met name na de uitbreiding, rijke en gediversifieerde ervaring heeft.

2.5. **EU-benadering van de implementatie van het actieplan**

Hier kan de Commissie overwegen om gebruik te maken van bestaande instrumenten en de te ondernemen acties in te bedden in de algemene politieke betrekkingen van de EU en samenwerking met haar partners.

2.5.1. *Algemene richtsnoeren en methodologie*

De methodologie wordt gebaseerd op bestaande instrumenten voor dialoog en samenwerking:

- **Nieuwe burens:** Het gemeenschappelijke belang ligt in de harmonisatie van de regelgevende kaders, rechtstreeks geïnspireerd op het regelgevende kader van de EU, teneinde een gemeenschappelijke elektronische communicatieruimte te creëren.
- **Opkomende economieën:** (Brazilië, Mercosur, China, India, Zuid-Afrika): Prioriteit kan worden gegeven aan de ontwikkeling van e-strategieën, open en concurrerende markten en industriële partnerschappen.
- **Minst ontwikkelde landen:** Toegang tot infrastructuur en diensten blijft het hoofdprobleem. Er kan een initiatief worden overwogen om het potentieel te benutten van de bestaande versnipperde infrastructuren in verschillende landen ten zuiden van de Sahara, onder gebruikmaking van verschillende technologieën, inclusief mobiele en satelliettechnologieën.

2.5.2. *Instrumenten voor implementatie*

De Commissie en de lidstaten beschikken over een aantal instrumenten om bij te dragen aan de implementatie van het actieplan.

- **Ontwikkelingshulp:** De belangrijkste oriëntaties zijn het mainstreamen van de ICT in ontwikkelingsprojecten in gevallen waarin de ICT voor toegevoegde waarde kan zorgen, inclusief de bevordering van de mensenrechten en democratisering.

- **Economische samenwerking:** Er werden beleids- en regelgevende dialogen tussen de Unie en haar partners ingesteld, die een natuurlijke uitbreiding vinden in de implementatie van samenwerkingsprogramma's.⁵
- **Internationale wetenschappelijke samenwerking:** OTO-samenwerking, vooral in het kader van het programma inzake de technologieën van de informatiemaatschappij, helpt bij het bevorderen van wederzijds voordelige partnerschappen met zowel hoog ontwikkelde als opkomende economieën.
- **Financieringsinstellingen:** Samenwerking met financieringsinstellingen van de EU, zoals de Europese Investeringsbank, bij projecten en programma's moet worden overwogen.

2.5.3. Partnerschappen voor samenwerking

De volgende categorieën van partners kunnen worden vastgesteld teneinde maximale impact te garanderen:

- **Derde landen of regio's met bestaande samenwerkingsovereenkomsten:** Dit is het geval met bijvoorbeeld Latijns-Amerika, de ACS-landen, het Middellandse Zeegebied of de nieuwe onafhankelijke staten.
- **Stakeholdersnetwerken en publieke-private partnerschappen:** Een ander omvat samenwerking met verschillende maatschappelijke organisaties, regelgevende instanties, ontwikkelingsorganisaties of onderzoeksinstituten. De committering en deelname van de privé-sector en het maatschappelijke middenveld aan het inzetten van het actieplan is essentieel voor het succes ervan. Samenwerking met individuele ondernemingen, industriële verenigingen, gebruikersorganisaties en niet-gouvernementele organisaties kan worden overwogen.
- **Samenwerking met internationale organisaties:** Teneinde de synergieën te vergroten zouden samenwerkingsvormen met de Verenigde Naties en verschillende internationale organisaties kunnen worden overwogen.

3. FOLLOW-UP VAN DE ONAFGEDANE KWESTIES VAN FASE 1

De top van Genève kwam overeen onder gezag van de Secretaris-generaal van de VN twee werkgroepen op te richten voor de meest controversiële kwesties van fase 1: Internetbestuur en financiering.

⁵ De samenwerkingsprogramma's met de partnerlanden van de EU in Azië, Latijns-Amerika en het Middellandse Zeegebied omvatten demonstratieprojecten op het gebied van onderwijs, gezondheid, lokaal bestuur en e-inclusie. De aanvullende initiatieven beogen onderzoek en stakeholdersnetwerken te versterken.

3.1. VN-werkgroep inzake internetbestuur

Een hoogstbelangrijke doelstelling van het publieke beleid is de continue stabiliteit en groei van het internet en het vermogen ervan om sociale en economische voordelen te brengen. De huidige structuur van het internet dient te worden ontwikkeld om de stabiliteit en het groeipotentieel ervan te versterken. Overal waar dat mogelijk is dienen volgens een **bottom-up benadering van de beleidsvorming** alle stakeholders te worden betrokken, met name de ontwikkelingslanden waarvan de deelname aan de beleidsvorming kan worden verbeterd. Naamgeving en adressering, beveiliging en betrouwbaarheid van het internet, inclusief spam, zijn voor de overheden sleutelprioriteiten die het behoorlijke functioneren van het internet direct beïnvloeden. Tegelijk zijn een brede waaier van kwesties van publiek beleid, zoals schadelijke inhoud, gegevensbescherming en privacy, consumentenbescherming, e-handel, intellectuele eigendomsrechten en de digitale kloof, relevant voor het internet. De Commissie kan in overweging nemen actief deel te nemen aan de VN-werkgroep.

3.2. VN-taskforce inzake financiering

De strijd tegen de digitale kloof was een van de hoofdthema's van de top van Genève. De ICT moeten niet afzonderlijk worden beschouwd, maar als onderdeel van een algemene ontwikkelingsstrategie en beleidsdialoog met begunstigde landen. De internationale gemeenschap kan een actieve rol spelen bij het wijzen op de potentiële baten van nieuw beleid en belangstellende landen helpen bij het ontwikkelen van adequaat beleid rekening houdend met hun situatie en prioriteiten. Afhankelijk van de uiteindelijke structuur van de taskforce financiering kan de Commissie actieve deelname overwegen.

Internationale samenwerking en financiering in verband met de WSIS moet worden ingepast in de context van de Consensus van Monterrey, met voorgestelde acties op het niveau van buitenlandse directe investeringen en andere particuliere stromen, internationale handel en financiële en technische samenwerking.

In haar mededeling over de voortgang inzake de Consensus van Monterrey⁶ pleit de Commissie voor strengere EU-coördinatie op het gebied van ontwikkelingssamenwerking. Ontwikkelingslanden die steun ontvangen en landen met overgangseconomieën zouden kunnen worden geholpen bij het versterken van hun capaciteit om de ICT te mainstreamen in hun nationale ontwikkelingsplannen en strategiedocumenten voor armoedevermindering en bij het doeltreffend coördineren van donorfinanciering. In deze context kan worden voorgesteld een document uit te werken waarin de activiteiten van de lidstaten en de Commissie worden geschetst teneinde een **volledig overzicht** te geven **van de door de Europese Unie op het gebied van ICT verstrekte ontwikkelingssteun**.

⁶ Omzetting van de Consensus van Monterrey in de praktijk: bijdrage van de Europese Unie – COM(2004) 150, 5.3.2004.

Follow-up van het gezamenlijk standpunt van de ACS en de EU over de informatiemaatschappij betreffende ontwikkeling

In dit gezamenlijk standpunt, dat op 10 december 2003 in Genève is ondertekend, hebben de ACS-groep en de EU overeenstemming bereikt over een strategisch partnerschap betreffende de informatiemaatschappij om gezamenlijk bij te dragen aan de implementatie van het actieplan. Herbevestigd wordt de gemeenschappelijke vastberadenheid om de samenwerking te intensiveren teneinde in de context van algemene ontwikkelingsstrategieën in de ACS-landen en –regio's vraaggestuurde strategieën op het gebied van de informatiemaatschappij, inclusief in voorkomende gevallen, strategiedocumenten betreffende armoedevermindering, te ontwikkelen. Als eerste stap heeft de Commissie onlangs een "ACS-ICT-programma" goedgekeurd.

4. HORIZONTALA KWESTIES BETREFFENDE DE INFORMATIEMAATSCHAPPIJ

Het actieplan van Genève vereist ook maatregelen betreffende horizontale kwesties. Vooruitgang op internationaal niveau zou met name nuttig kunnen zijn i.v.m. kwesties zoals: beveiliging, spam, verschillende softwaremodellen, intellectuele eigendomsrechten. Sommige kwesties worden reeds besproken in andere internationale fora (bijvoorbeeld intellectuele eigendomsrechten in de Wereldorganisatie voor de intellectuele eigendom), en beoordeeld dient te worden waar een bespreking moet plaatsvinden, aangezien de WSIS misschien niet het meest geschikte forum voor elk van die kwesties is.

Bij netwerk- en informatiebeveiliging gaat het om het beschermen van het vermogen van een netwerk of een informatiesysteem om weerstand te bieden aan accidentele gebeurtenissen of kwaadwillige handelingen die de beschikbaarheid, authenticiteit, integriteit en vertrouwelijkheid in gevaar brengen van gegevens en gerelateerde diensten die worden aangeboden door of toegankelijk zijn via deze netwerk- en informatiesystemen. Communicatienetwerken zijn mondiaal, en beveiligingskwesties brengen de noodzaak aan het licht van zowel nauwere internationale samenwerking als van een gemeenschappelijke aanpak. Hoewel veel initiatieven enigszins moeten worden aangepast aan de lokale omgeving is het duidelijk dat de internationale samenwerking moet worden uitgebreid. Er dient een echt open, mondiale en multidisciplinaire benadering van beveiliging te worden gevolgd om doeltreffend de complexiteit en mondiale aard van de veiligheidsuitdagingen aan te pakken.

Spam (ongevraagde commerciële mededelingen per email) is een andere uitdaging voor het internet die het vertrouwen in het gebruik van de ICT kan ondermijnen. Om spam doeltreffend te bestrijden en hiermee het actieplan te implementeren moeten passende maatregelen op zowel nationaal als internationaal niveau worden genomen. In de EU en andere regio's van de wereld geleverde inspanningen moeten navolging vinden op mondiaal niveau. De Europese Commissie faciliteert zowel bilaterale samenwerking als multilaterale samenwerking, inclusief in organisaties zoals de OESO en de ITU. De WSIS moet trachten groter bewustzijn en de noodzaak van effectieve wetgeving tegen spam, de noodzaak van internationale samenwerking op het gebied van handhaving, de noodzaak van beste praktijken en (technische) oplossingen door de industrie en van groter gebruikersbewustzijn te bevorderen.

De WSIS kwam overeen onder alle stakeholders onderzoek te stimuleren en bewustzijn te bevorderen van de mogelijkheden die worden geboden door **verschillende softwaremodellen** en de manieren om deze te ontwerpen, inclusief gepatenteerde, open source en gratis software, teneinde de concurrentie, keuzevrijheid en betaalbaarheid te vergroten en alle stakeholders in staat te stellen te beoordelen welke oplossing het best aan hun eisen voldoet. Dit moet met name worden opgevat als onderdeel van de samenwerking met de ontwikkelingslanden. Gemeenschappelijke toegankelijkheidsnormen voor het web en ook voor ICT-apparatuur kunnen leiden tot betere en goedkopere producten die compatibel zouden zijn over de grenzen heen en de toegang tot de informatiemaatschappij en gerelateerde diensten zouden vergemakkelijken voor een groot aantal potentiële gebruikers die vandaag uitgesloten zijn. De branche zal ook profiteren van de mogelijkheid te beschikken over grotere markten, en de overheden en overheidsdiensten zouden beter toegankelijke diensten en omgevingen kunnen aanbieden aan hun werknemers en aan het publiek.

Betreffende de bescherming van de **intellectuele eigendomsrechten** concludeerde de WSIS dat het belangrijk is innovatie en creativiteit in de informatiemaatschappij te stimuleren. Het faciliteren van zinvolle participatie door allen aan kwesties op het gebied van intellectuele eigendomsrechten en kennisdeling via totale bewustmaking en capaciteitsopbouw is van fundamenteel belang voor een inclusieve informatiemaatschappij. De EU hecht groot belang aan adequate bescherming van de intellectuele eigendomsrechten en de inachtneming en handhaving van de ingevoerde regels.

De EU-initiatieven die werden genomen om deze horizontale kwesties aan te pakken (bijvoorbeeld ENISA, het actieplan voor een veiliger gebruik van het internet) zouden kunnen worden gebruikt als **model voor acties op het mondiale niveau** en zouden een bredere wereldwijde leidende rol kunnen spelen in het kader van de WSIS-follow-up.

5. CONCLUSIES

De EU beschikt over een breed aanbod inzake internationale samenwerking in de informatiemaatschappij, dat kan worden gebruikt als basis voor de met het oog op de top van Tunis te ontwikkelen acties. Deze mededeling geeft een overzicht van mogelijke acties, die in meer detail zouden kunnen worden ontwikkeld gedurende het coördinatieproces voor de tweede fase van de WSIS.

De voorstellen in deze mededeling kunnen de basis vormen voor de inbreng van de EU in de tweede fase van de WSIS, en de Commissie en de lidstaten in staat stellen te beschikken over een uitgebreid pakket van acties die klaar zijn voor de Tunis-fase teneinde bij te dragen aan het succes van de top van Tunis.